

Lőrinszky Ildikó: *Apprendre le hongrois* Niveau débutants A2

Assimil Kiadó, 2025. 296 p.

Lőrinszky Ildikó magyar nyelvi lektor és irodalmi fordító 2025-ben megjelent *Apprendre le hongrois* ('Magyarul tanulni') című tankönyve jelentős és meghatározó hozzájárulás az idegennyelv-oktatás szakirodalmához, különösen a franciául beszélő magyarul tanulók számára (1. ábra). A kötet az Assimil Kiadó gondozásában látott napvilágot, és szorosan kapcsolódik a szerző párizsi oktatói tevékenységéhez: Lőrinszky Ildikó a párizsi Inalco Egyetemen (*Institut National des Langues et Civilisations Orientales*) dolgozott magyar nyelvi lektorként,¹ amely tapasztalat meghatározó szerepet játszott a tankönyv koncepciójának kialakításában.

Fontos kiemelni, hogy ez a magyar nyelvkönyv nem egyedi a felépítését, dizájnját és didaktikai sémáját tekintve: az Assimil kiadón belül létezik egy úgynevezett *Target: Languages* csoport, amelyben számos nyelvkönyv épül ugyanerre a strukturális modellre, és mindegyikhez hasonló módon, különböző platformokon ingyenesen hozzáférhető hanganyag is tartozik. A sorozatban például megtalálhatók angol nyelven kezdőknek és álkezdőknek készült német vagy spanyol nyelvkönyvek, de léteznek francia nyelvű kiadványok német vagy arab közvetítő nyelvvel, illetve francia közvetítő nyelvű kínai vagy cseh nyelvkönyvek is – és ezek csupán kiragadott példák egy jóval szélesebb kínálatból.² A kötet Franciaországban több könyvesboltban – például a Fnac üzleteiben – is elérhető, emellett online megrendelhető az Assimil hivatalos weboldalán, illetve az Amazon kínálatában is.

1. ábra: A nyelvkönyv borítója

¹ A szerző jelenleg az Ankarai Egyetem Hungarológia Tanszékének vendégoktatója.

² ld.: <https://www.assimil.com/en/16-target-languages>

A tankönyv ennek megfelelően nem csupán oktatási segédanyagként, hanem a francia nyelvű tanulók igényeire reflektáló, tudatosan felépített didaktikai eszközként is értelmezhető, amely a nyelvtanulás gyakorlati és elméleti dimenzióit egyaránt figyelembe veszi. A nyelvkönyv a Közös Európai Referenciakeret (KER) A2-es szintjéhez igazodik, és bár elsődlegesen francia elsõnyelvű nyelvtanulók számára készült, módszertani felépítése révén szélesebb körben is hasznosítható.

A tankönyv felépítésének egyik meghatározó eleme a részletes, franciául megfogalmazott bevezető, amely a magyar nyelv sajátosságainak átfogó ismertetésével járul hozzá a tanulási folyamat megalapozásához. A fejezet több, egymással összefüggő nyelvi és nyelvészeti területet érint: helyet kap benne egy rövid nyelvtörténeti kontextus felvázolása, amely a tanulók számára tágabb kulturális és tipológiai keretet biztosít, valamint a hangrendszer és az írásrendszer alapvető sajátosságainak bemutatása. A mássalhangzó- és magánhangzórendszer ismertetése mellett hangsúlyt kap a magánhangzó-harmónia jelensége, továbbá az írott és beszélt nyelv közötti eltérések kérdése is. A hangsúlyozás és az intonáció tárgyalása a fonetikai és prozódiai tudatosság fejlesztését támogatja.

A definíciókat és leírásokat gazdag példatár kíséri, amely elősegíti az absztrakt nyelvi jelenségek értelmezését és rögzítését. Ez a bevezető rész ilyen módon nem pusztán információközlő funkciót tölt be, hanem a metanyelvi tudatosság kialakításában is szerepet játszik, valamint hozzájárul a tanulói előismeretek aktiválásához. Mindez különösen releváns egy tipológiailag távoli nyelv, mint a magyar esetében, ahol a strukturális különbségek tudatosítása a sikeres nyelvelsajátítás egyik alapfeltétele.

A kötet teljes egészében francia nyelvű instrukciókkal és magyarázatokkal dolgozik, ami különösen előnyös a közvetítő nyelvként a francia dominanciáját feltételező tanulási környezetben. Ez a megoldás lehetővé teszi az autodidakta tanulást is, amely a mai nyelvtanulási trendek fényében kiemelt jelentőséggel bír. A könyv tehát a tantermi használaton túl egyéni tanulási stratégiák támogatására is alkalmas. A francia nyelv közvetítő szerepe emellett hozzájárul a kontrasztív szemlélet implicit érvényesüléséhez is, hiszen a tanulók a két nyelv közötti strukturális különbségeket a magyarázatokon keresztül folyamatosan érzékelhetik.

A tankönyv szerkezete négy tematikus egységre tagolódik: *Salutation et premiers contacts* (Köszönések és az első találkozás), *La vie quotidienne* (Hétköznapi élet), *En ville* (A városban), valamint *Les loisirs* (Helyek/helyszínek). A fejezetek vizuálisan is elkülönülnek egymástól, ami a didaktikai áttekinthetőséget erősíti. Az első két egység hét-hét, míg az utolsó kettő nyolc-nyolc leckét tartalmaz. A fejezetek belső struktúrája következetes és jól előrejelezhető, ami a tanulói biztonságérzetet növeli. Minden egység elején a szerző kulcsfogalmak és grammatikai jelenségek felsorolásával orientálja az olvasót, így a tanulási célok már a feldolgozás kezdetén világossá válnak.

A leckék tipikusan kétnyelvű (magyar–francia) dialógusokkal indulnak, amelyek a mindennapi kommunikációs helyzetek modellezésére törekszenek (2. ábra). E szövegek nem csupán autentikus nyelvhasználatot tükröznek, hanem előrevetítik a később részletesen tárgyalt lexikai és grammatikai elemeket is. A dialógusok tematikája szorosan kapcsolódik a mindennapi élethelyzetekhez, ugyanakkor több ponton kulturális beágyazottságot is mutat: a tanulók például olyan szituációkkal találkozhatnak, amelyekben magyar gasztronómiai specialitások – így a *töltött káposzta*, a *mézeskalács* vagy a *pogácsa* – jelennek meg, elősegítve ezzel a lexikai tanulás és a kulturális ismeretszerzés összekapcsolását.

RÉPARTITION DES TÂCHES FAMILIALES	29 CSALÁDI MUNKAMEGOSZTÁS
(conversation téléphonique)	(telefonbeszélgetés)
Ferenc : Salut, Julcsi, tu es déjà rentrée ?	Ferenc: Szia, Julcsi, otthon vagy már?
Júlia : Salut, (mon) chéri ! Non, je suis encore en route. Je dois encore passer chez l'horloger et à la poste. J'ai acheté un cadeau pour l'anniversaire de ta sœur, je vais expédier le colis.	Júlia: Szia, drágám! Nem, még úton vagyok. Még be kell ugranom az óráshoz és a postára. Vettem ajándékot a húgod születésnapjára, feladom a csomagot.
Ferenc : Merci, (moi) j'allais l'oublier. As-tu appelé le plombier ?	Ferenc: Kösz, én majdnem elfelejtettem. Felhívtad a szerelőt?
Júlia : Oui, je lui ai parlé, il viendra jeudi pour réparer (et il réparera) la machine à laver. J'ai emmené Zita à son cours de danse folklorique, Lili et Misi à l'atelier de marionnettes (jouer-aux-marionnettes), j'irai les chercher après cinq heures. En attendant, je vais vite ranger la cave. J'ai acheté des billets pour le théâtre en plein air, nous allons à l'île Marguerite ce soir !	Júlia: Igen, beszéltem vele, csütörtökön kijön, és megjavítja a mosógépet. Zitát elvittem néptáncra, Lilit és Misit bábozni, öt után megyek értük. Addig gyorsan rendet rakok a pincében. Vettem jegyeket a szabadtéri színpadra, este megyünk a Margitszigetre!
Ferenc : Oh, j'espère que nous ne devons pas partir trop tôt. Tu sais qu'on ne peut pas y aller en voiture !	Ferenc: Jaj, remélem, nem kell túl korán indulnunk. Tudod, hogy oda nem mehetünk kocsival!
Júlia : Et alors ? L'île Marguerite n'est pas loin. Nous prendrons le (rons en) métro jusqu'à la gare de l'Ouest, là-bas, nous prendrons le bus 26 et nous y serons en dix minutes.	Júlia: Na és? Nincs messze a Margitsziget. Elmegyünk metróval a Nyugati pályaudvarig, ott felszállunk a 26-os (huszonhatos) buszra, és tíz perc alatt ott vagyunk.
Ferenc : Dommage que tu ne m'aies pas prévenu (dit) plus tôt. Je suis fatigué, j'aimerais mieux aller aux bains.	Ferenc: Kár, hogy nem szóltál előbb. Fáradt vagyok, inkább fürdőbe mennék.
Júlia : Je t'ai appelé, mais tu n'as pas répondu et tu ne m'as pas rappelée. Les enfants demandent à aller voir ce spectacle depuis des semaines. Mais ne t'énerve pas, Feri chéri (mon petit Feri), nous irons à (aux bains) Rudas samedi. Rien que (Seulement) nous deux. D'ailleurs, est-ce que tu pourrais passer (passerais) à l'agence de voyage après le travail pour réserver notre (le) voyage en Grèce (grec) de cet été ? [L'agence] (là-bas) est dans la rue voisine.	Júlia: Hívtalak, de nem vetted fel a telefont, és nem hívtál vissza. A gyerekek hetek óta kérik, hogy nézzük meg ezt az előadást. De ne bosszankodj, Ferikém, szombaton elmegyünk a Rudasba. Csak mi ketten. Erről jut eszembe: bemennél munka után az utazási irodába, hogy lefoglald nyárra a görög utat? Ott van a szomszéd utcában.
Ferenc : Tu plaisantes (Ne plaisante pas), mon cœur, je ne sais pas où donner de la tête. J'ai eu deux longues réunions aujourd'hui, je n'ai même pas mangé correctement. Qu'est-ce que tu prépares pour le dîner ?	Ferenc: Ne vicceljél már, szívem, azt se tudom, hol áll a fejem! Ma két hosszú értekezletem volt, enni se tudtam rendesen. Mit főzöl vacsorára?
Júlia : Je n'aurai pas le temps de cuisiner, mais mes parents nous apporteront de la soupe de goulash et des strudels.	Júlia: Nem lesz időm főzni, de a szüleim hoznak nekünk gulyáslevest és rétest.
Ferenc : C'est ce qu'on appelle une bonne nouvelle ! On va dîner tôt ce soir. J'ai hâte de rentrer !	Ferenc: Ez aztán a jó hír! Ma este korán vacsorázunk. Alig várom, hogy hazaérjek!

2. ábra: Dialógus: Családi munkamegosztás

A dialógusokban és a kapcsolódó szövegekben emellett konkrét földrajzi és kulturális referenciák is szerepelnek: megjelenik például a *Gellért-hegy* és a *Margitsziget* mint Budapest ikonikus helyszínei, továbbá vidéki természeti környezetek, mint a *Zselici Tájvédelmi Körzet* vagy a *Kékes tető*. E referenciák nem csupán illusztratív funkcióval rendelkeznek, hanem a nyelvi input autentikusságát is erősítik, miközben hozzájárulnak a magyar kulturális tér mentális leképezéséhez a tanulók számára.

A dialógusokat követő magyarázó részekben a szerző expliciten tárgyalja az adott jelenségeket, majd tematikusan rendezett szöszedet segíti a szókincs elsajátítását. A leckéket záró feladatsorok elsősorban a grammatika gyakorlását célozzák, gyakran alkalmazva fordítási és drill jellegű feladatokat. A feladatok jellegéből adódóan a tankönyv elsősorban a nyelvi formák automatizálását szolgálja a morfoszintaktikai szint fejlesztésének hangsúlyozásával (3. ábra), ezáltal az olvasásértési készség fejlesztése – a feladatok számának arányait tekintve – kissé háttérbe szorul. Ez a hangsúlyeltolódás ugyanakkor tudatos didaktikai döntésként is értelmezhető, amely a magyar nyelv komplex grammatikai rendszerének elsajátítását állítja a tanulási folyamat középpontjába. Ugyanakkor a készségfejlesztés kiegyensúlyozottsága érdekében – különösen intézményes oktatásban – indokolt lehet kiegészítő feladatok alkalmazása, amelyek az olvasásértés és más receptív készségek fejlesztését célozzák.

EXERCICES

1. METTEZ AU PLURIEL L'OBJET POSSÉDÉ.

a. irodája d. anyagom
 b. munkád e. gyógyszerük
 c. feltételünk f. rózsátok

2. METTEZ AU SINGULIER L'OBJET POSSÉDÉ.

a. gyerekei d. iskoláitok
 b. diákjaid e. lakótársaim
 c. éttermeink f. szomszédaik

3. CHERCHEZ L'INTRUS.

a. komoly b. éhes c. szőke d. kényelmes e. rosszkedvű f. szerintem g. érdekes

4. VRAI OU FAUX ? IGAZ VAGY HAMIS? COCHEZ LA BONNE RÉPONSE D'APRÈS LE DIALOGUE.

a. Attila szeret utazni. Igaz Hamis
 b. A vállalat HR-est keres. Igaz Hamis
 c. Attilának fontos a jó fizetés. Igaz Hamis
 d. A HR-es sok különös emberrel találkozik. Igaz Hamis

5. AJOUTEZ LE BON SUFFIXE AUX MOTS ENTRE PARENTHÈSES POUR COMPLÉTER LES PHRASES.

a. Ez a vállalat sok érdekes (állás) kínál.
 b. Ez a munka nem (ön) való.
 c. Mit veszel (ajándék) a nagymamádnak?
 d. A férjem ma ügyeletes a (kórház).

6. EXERCICES D'INTONATION. ÉCOUTEZ ET RÉPÉTEZ LES PHRASES.

14 a. Munkát keresek. f. Ti nem kerestek munkát?
 b. Nem keresünk munkát. g. Hogyhogy nem keresnek munkát?
 c. Munkát keresel? h. Van munkája?
 d. Náluk keresel munkát? i. Milyen a munkátok?
 e. Miért nálunk keresel munkát?

7. PRONONCEZ CORRECTEMENT CE VIRELANGUE:

14 Nappal a lapp pap a lapp paplak nappalijában pipál.
 120 12. Entretien d'embauche

3. ábra: A 12. leckéhez (II. fejezet) tartozó feladatok

A leckék feladatsorait rendszerint magyar nyelvtörők zárják, amelyek az audióanyagban is meghallgathatók, így a tanulók számára az ismétlés és az utánmondás lehetősége biztosítva van. E megoldás didaktikai szempontból különösen értékes, mivel a nyelvtörők intenzíven fejlesztik az artikulációs készséget, a hangképzés pontosságát, a beszédritmust, valamint általában a fonológiai tudatosságot. Hozzájárulnak továbbá a magyar hangrendszer és az ábécé elemeinek automatizálásához, ami egy tipológiailag távoli nyelv esetében kiemelt jelentőséggel bír. Fontos hangsúlyozni, hogy ezekben az esetekben nem elsősorban a jelentésfeldolgozás áll a középpontban: a nyelvtörők lexikai anyaga gyakran meghaladja az A2-es szintet, így teljes megértésük nem feltétele a sikeres feldolgozásnak. Funkciójuk sokkal inkább fonetikai–fonológiai jellegű, vagyis a hangalakok tudatosítását és begyakorlását szolgálják. Ezen túlmenően motivációs és játékos elemet is visznek a tanulási folyamatba, ami különösen a kezdő szinten járulhat hozzá a tanulói elköteleződés fenntartásához.

A feladatok megoldásai a kötet végén, a *Les corrigés des exercices* (Feladatmegoldások) részben találhatóak, ami az önellenőrzést támogatja. A tankönyvet záró *Annexes* (Mellékletek) fejezet a magyar igeragozás rendszerének részletes áttekintését nyújtja, beleértve a határozott és határozatlan ragozás közötti különbségeket, a különböző modalitásokat, valamint a főnévi igeneves szerkezeteket. Ez a rész referenciaanyagként is kiválóan használható.

Kiemelendő a kötethez kapcsolódó hanganyag is, amely mintegy 1 óra 20 perc terjedelemben érhető el különböző digitális platformokon, így például a YouTube-on, az Apple Music, a Spotify és a Deezer felületén. A hanganyag tartalmazza a fejezetekhez kapcsolódó mintegy harminc dialógust, a feladatok megoldásait, valamint a bevezető rész fonetikai példáit (például az ábécé kiejtését). Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy külön feladat nincsen, ami kifejezetten a beszédértési készség fejlesztését célozná, gyakorlati feladatok nem kapcsolódnak ilyen értelemben a szövegekhez. Ez a multimodális kiegészítés mindazonáltal jelentősen növeli a tananyag használhatóságát, különösen az autonóm tanulás kontextusában.

A nyelvi kompetenciák fejlesztése mellett a tankönyv kulturális dimenziót is integrál. Minden fejezethez kapcsolódnak olyan kiegészítő megjegyzések, amelyek a magyar kultúra különböző aspektusait érintik. Ezek között találunk például a *gyógyfürdők* világára vonatkozó utalásokat, történeti-kulturális elemeket (például a *huszárok*), illetve frazeológiai érdekességeket, így a *7-es számhoz kapcsolódó kifejezéseket*. Bár e tartalmak szókincs nem minden esetben illeszkedik szorosan az A2-es szinthez, jelenlétük gazdagítja a tananyagot, és hozzájárul a kulturális kompetencia fejlődéséhez.

Megjegyzendő, hogy az önálló tanulók számára esetenként kihívást jelenthet annak elkülönítése, hogy mely lexikai és tartalmi elemek tartoznak a szűkebb értelemben vett alapszókincshez, és melyek tekinthetők inkább kiegészítő, kulturális jellegű információnak. Ez a sajátosság ugyanakkor nem csökkenti a tankönyv értékét, inkább a tanulási stratégiák tudatos megválasztásának szükségességére hívja fel a figyelmet.

A kötet egyik feltűnő sajátossága az illusztrációk hiánya, ami a vizuális támogatás elmaradását eredményezi. Bizonyos pontokon – például magyarországi helyszínek bemutatásánál vagy a dialógusok jeleneteinek vizualizálásánál – a képi illusztrációk tovább erősíthették volna a befogadást és a motivációt, ugyanakkor a tankönyvi szerkezet tudatosan a nyelvi rendszer strukturált bemutatására helyezi a hangsúlyt. A világos táblázatok, szabályleírások és rendszerezett magyarázatok révén a tankönyv egyaránt alkalmazható intenzív nyelvtanulási folyamatokban, illetve tanári segédanyagként is. A szerkezetéből adódóan különösen alkalmas olyan tanulási helyzetekben, ahol a grammatikai jelenségek részletes és expliciten megfogalmazott magyarázata kerül előtérbe.

Összességében a nyelvkönyv precízen felépített, jól strukturált és szakmailag megalapozott munka, amely a francia nyelvű tanulók számára hozzáférhetővé teszi a magyar nyelv alapjait. A kötet hiánypótló szerepet tölt be a magyar mint idegen nyelv oktatásának piacán, ami a frankofón kontextust illeti, hiszen itt a célzott, anyanyelvi közvetítő nyelvre építő tananyagok száma korlátozott. Ugyanakkor – ahogy fentebb már taglaltam – a könyvből erősen hiányzik a képiség: az illusztrációk, a vizuális elemek teljes mértékben hiányoznak, ami különösen a kezdő nyelvtanulók számára nehezítheti a befogadást és a motiváció fenntartását. Emellett a feladatok mennyisége és típusa önmagában nem minden esetben elegendő a készségek sokoldalú fejlesztéséhez; a gyakorlóanyag elsősorban a nyelvtani struktúrák rögzítésére koncentrál, miközben más kompetenciák – például a beszédképesség vagy a hallás utáni értés – kevésbé kerülnek előtérbe.

Ennek ellenére a könyv ajánlható mind önálló tanulásra, mind pedig kiegészítő tananyagként, különösen azok számára, akik a magyar nyelv grammatikai rendszerének alapos megértésére törekednek, és akik számára a rendszerezett, explicit magyarázatokkal dolgozó tananyag különösen előnyösnek bizonyul.

POZSONYI LILLA